

RÖRELSEHINDRADE BARN & UNGDOMAR

Socialdepartementet
Enheten för familj och sociala tjänster
(diarienummer S2017/06849/FST)

RBU:s yttrande över promemorian ”Vissa förslag om personlig assistans”

Sammanfattning av RBU:s synpunkter

RBU tillstyrker förslaget om ett återställande av tillämpningen avseende väntetid, beredskap och aktiviteter utanför hemmet till vad som gällde före Försäkringskassans rättsliga ställningstagande FKRS 2017:05.

RBU anser att förslaget om att ta bort tvåårsomprövning av rätten till assistansersättning är alldeles otillräckligt och dessutom inkonsekvent. Förslaget måste omarbetas så att en omprövning på grund av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade endast ska omfatta just dessa ändrade förhållanden och inte en total omprövning av hjälpbehovet med beaktande av de senaste årens långtgående praxisförändringar avseende grundläggande och andra personliga behov.

I det följande utvecklas RBU:s synpunkter på respektive avsnitt i promemorian.

5.2 Väntetid, beredskap och aktiviteter utanför hemmet

Förslaget innebär att rätten till personlig assistans för väntetid, beredskap och aktiviteter utanför hemmet återställs till vad som har gällt före Försäkringskassans rättsliga ställningstagande FKRS 2017:05. Avsikten med förslaget är enligt promemorian varken att utöka eller begränsa rätten enligt den tillämpning som gällde före sommaren 2017.

RBU tillstyrker förslaget.

5.3 Omprövning av rätten till assistansersättning

Förslaget innebär att bestämmelsen om tvåårsomprövning av rätten till assistansersättning tas bort, men att Försäkringskassan ska vara skyldig att ompröva rätten till assistansersättning om denna rätt har minskat i omfattning på grund av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade (assistansberättigade).

RBU anser att förslaget är alldeles otillräckligt och dessutom inkonsekvent.

Till viss del liknar förslaget det ”nödstopp” som RBU har begärt sedan snart ett och halvt år. Behovet av ett nödstopp är påkallat på grund av att ny rättspraxis i kombination med Försäkringskassans tolkning av densamma har lett till fullständigt orimliga konsekvenser för

enskilda assistansberättigade och deras anhöriga. Det är bra att regeringen äntligen inser detta. Dock är förslaget alldeles otillräckligt och dessutom inkonsekvent.

I promemorian anges att ”när förutsättningarna för omprövning är uppfyllda, ska Försäkringskassan göra en fullständig prövning av den försäkrades rätt till assistansersättning. Vid denna prövning ska prejudikat följas.”

Detta innebär att en assistansberättigad som exempelvis bedöms ha väsentligt ändrade förhållanden på grund av en ändrad skolsituation ska få hela sin rätt till assistansersättning omprövad. Därmed kommer Försäkringskassans tolkningar av de senaste årens rättspraxis så att säga in bakvägen, trots att grunden för omprövningen inte har något att göra med det individuella behovet av hjälp för att tillgodose exempelvis de grundläggade behoven.

RBU anser att detta är stötande och leder till absurda konsekvenser, inte minst för barn och unga som av naturliga skäl ofta har förändringar i sin livssituation på grund av yttre omständigheter som byte/avslut av skola, förändrade fritidsaktiviteter etc. Att sådana yttre omständigheter enligt förslaget ska leda till en fullständig omprövning av rätten till assistansersättning är inte bara otillständigt, det är dessutom helt inkonsekvent och ologiskt.

Regeringen konstaterar i promemorian att de senaste årens förändringar i tillämpningen på assistansområdet har medfört instabilitet och oro för enskilda assistansberättigade och deras närstående. Regeringen säger sig också vilja skapa bättre förutsebarhet för enskilda och kommuner, och samtidigt förhindra att fler ingripande förändringar får genomslag för enskilda assistansberättigade utan att det har föregåtts av politiska beslut.

Promemorians resonemang är begripligt och logiskt hela vägen fram till det sista stycket i avsnitt 5.3 där det plötsligt öppnas upp för en fullständig omprövning av rätten till assistansersättning när förutsättningarna för omprövning har uppfyllts genom väsentligt förändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade.

Mot bakgrund av regeringens grunder för förslaget om slopade tvåårsomprövningar är det fullständigt obegripligt att förslaget inte är utformat i enlighet med dessa.

RBU anser därför att förslaget måste omarbetas så att en omprövning på grund av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade endast ska omfatta just dessa ändrade förhållanden och inte en total omprövning av hjälpbehovet med beaktande av de senaste årens långtgående praxisförändringar avseende grundläggande och andra personliga behov.

Stockholm 20 december 2017

Maria Persdotter
förbundsordförande RBU

Henrik Petrén
generalsekreterare RBU